

SORU 1

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz.

- Belli bir sanatkâr grubunun belli bir dönemde, ortak dünya görüşü; estetik, sanat, edebiyat anlayışı çevresinde oluşturduğu hareket ile bu anlayış ve hareket doğrultusunda ortaya konan eserler bütününe ----- denir.
- Türk edebiyatında klasisizm akımı çok az etkili olmuş, bu akımdan ----- ve ----- etkilenmişlerdir.
- Toplumcu gerçekçi hikâyenin gelişmesi ve yaygınlaşmasında Mahmut Makal'ın ----- adlı eseri etkili olmuştur.
- Dünya edebiyatında natüralizm akımının kurucusu olarak ----- kabul edilir.

SORU 2

Sanatkâr; hangi devir, meşrep, sanat anlayışına sahip olursa olsun eserinde birtakım konuları ele alacaktır. Bu konular -doğrudan doğruya veya dolaylı da olsa- o toplumun meseleleri çerçevesi içinde kalacaktır. Yani sanat eseri, toplumun mevcut veya geçmişteki durum ve hayatını; bu hayatın uyum ve çelişkilerini, güzellik veya çirkinliklerini, gerçek veya hayallerini, sıkıntı veya ümitlerini estetik bir yapı içinde dikkatlere sunacaktır. Edebiyat, elbette ki sadece var olanı anlatmaz; aynı zamanda reelin eksik bıraktığı alanları kapatarak onu zenginleştirir; topluma yeni, ideal ufuklar gösterir; toplumun bünyesine dıştan gelen her türlü yabancı tesiri önceden haber verir; onun iç dinamiklerini, problemlerini, arayış ve arzularını sezdirir.

Bu parçanın ana düşüncesi yazınız.

CEVAP:

SORU 3

- I. Bir sanat akımı birden fazla sanat dalında etkili olabilir.
- II. Sanat akımlarının ortaya çıkışında dönemin toplumsal, kültürel, siyasi vb. olayları etkilidir.
- III. Bir sanat eseri birden fazla sanat akımının özelliklerini taşıyamaz.
- IV. Sanat akımlarının ortaya çıkış ve etkisini yitiriş tarihleri kesinlik taşır.
- V. Bir dönemde birden fazla sanat akımı etkili olabilir.

Sanat akımlarıyla ilgili numaralanmış bu cümlelerin hangilerinde bilgi yanlışı vardır?

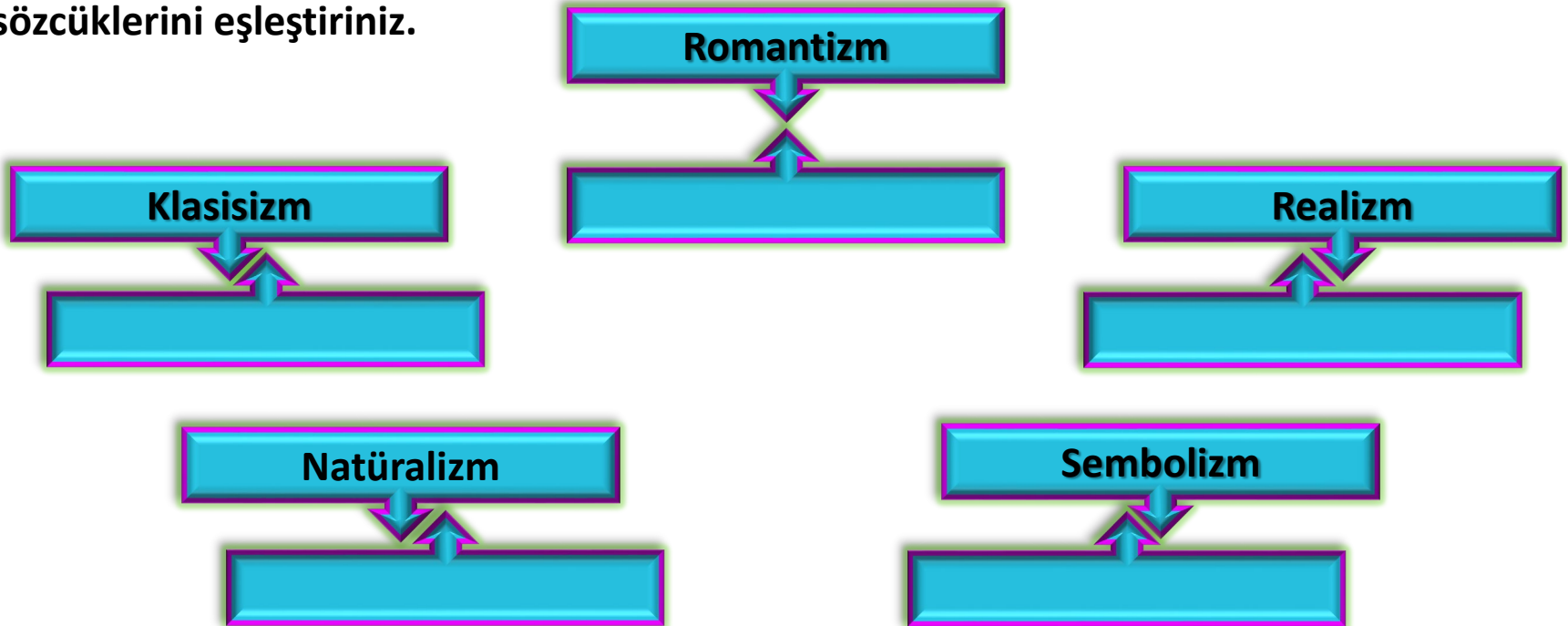
- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV E) III ve V

SORU 4

Aşağıda verilen sanat akımlarıyla

- akılcılık,
- pozitivizm,
- tez,
- kuralsızlık,
- musiki

sözcüklerini eşleştiriniz.

SORU 5

Bir yandan, güzel ve ıssız köşelerde oturup kendimi duya duya hayallerime bırakır, bir yandan da yakın dağlarla çevrilmiş, öte yandan mavimsi, uzak dağlara kadar uzanan verimli ve zengin ovalara bakar, kıyılarla gölün görkemli görünümünü seyrederdim. Bazen de gölün kıyısında kumsalda otururdum. Orada dalgaların gürültüsü ve suların çalkantısı ruhumun çalkantılarını uzaklaştırır, beni tatlı hayallere daldırırdı. (J.J. Rousseau)

Bu parçada sanat akımlarından hangisinin etkileri görülmektedir? Söz konusu sanat akımının üç özelliğini yazınız.

CEVAP

Parçada “romantizm”in etkileri görülmektedir.

Romantizmin özellikleri:

- ▶ 18. yy.ın ikinci yarısında, özellikle Almanya, İngiltere ve Fransa’da etkili olmuştur.
- ▶ Klasisizme tepki olarak ortaya çıkmış; kuralların yerini kuralsızlık, aklın yerini duygular almıştır.
- ▶ Sanatta ahlaki bir amaç gözetilmez.
- ▶ Sanatçılar eserlerinde kişiliklerini gizlememişlerdir.
- ▶ Millî tarih ve günlük hayat eserlerin konusunu oluşturur.
- ▶ Eserlerde “birey” ele alınır ve karakter özellikleriyle kurgulanır.
- ▶ Doğa kavramının karşılığı bireyin yaşadığı “çevre”dir.
- ▶ Hayatın karşıtlıklar üzerine kurulu olduğu düşüncesiyle sanatçılar, tezat sanatından yararlanmışlardır.
- ▶ Romantizmle birlikte lirik şiir yeniden gündeme gelmiştir.
- ▶ Günlük hayatta kullanılan dilin esere yansıtılması benimsenmiştir.

SORU 6

Aşağıdaki açıklamalara karşılık gelen akım, sanatçı vb. bilgileri açıklamaların karşısına yazınız.

- a) Realizmin şiirdeki karşılığı:
- b) Özellikle modernist hikâyede kullanılan, kronolojik zaman akışının kırılmasında kullanılan anlatım tekniği:
- c) Türk edebiyatında Çehov tarzı hikâyenin en başarılı kalemi, Cumhuriyet Dönemi yazarı:
- e) *Bir Serencam, Millî Savaş Hikâyeleri, Rahmet* hikâyelerinin yazarı:
- f) Cümlede ara söz ya da ara cümleleri ayırmada kullanılan noktalama işaretleri:
- g) Açıklama ya da örnek gerektiren cümlelerin sonunda kullanılan noktalama işareti:

7, 8, 9 ve 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(...) oban daha yüksek bir sırtta oturmuş, değneğine dayanarak uyukluyor ve iki üç yüz adım kadar uzaktan geçen Ankara-Konya yolunun üzerinde yan yana uzanan yarımşar metre derinliğindeki tekerlek izlerini gözleriyle ufka kadar takip ediyordu. (...)

Yaşı daha on sekiz ya var ya yoktu. Buğday yüzlü, açık kumral saçlı ve kahverengi gzlyd. Biraz ileri fırlak dişleri ve gözlerinin üzerine kmş kaşlarıyla kendisine pek güzel denilemezdi fakat duruşunda insanın hoşuna giden bir ağırbaşlılık, bir ciddilik vardı.

"Bizim kocakarı olmasa şehre gider, beş on kuruş yapardım." dedi. Fakat bu da ona pek tatlı bir ihtimal gibi görünmedi. şehre gidip  dört sene kaldıktan sonra daha perişan, daha bitkin ve ümitsiz, köye dönen birkaç kişiye hatırladı. Bunlar orada hamallık, kara amelelikten başka bir iç bulamadıklarını, günde yirmi beş otuz kuruş kazandıkları zaman kendilerini zengin saydıklarını ve kaldırımlarda gecelerken köyün sıcak samanlıklarını çok aradıklarını anlatıyorlardı.

"Neylemeli?" dedi.

Anası tarlada çalışamaz olduğundan beri geç çobanın aklında hep böyle şeyler dolaşıyordu. Fakat kendinden evvel aynı şeyi düşünüp deneyenlerin hlini gördükçe ümitsizliğe düşüyordu.

SORU 7

Bu parçada “takip etmek” sözcüğü aşağıda verilen anlamlardan hangisini karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- yetişmek, yakalamak veya bulmak amacıyla birinin arkasından gitmek, izlemek.
- belli bir yöne gitmek
- uymak
- bir şeyi izlemek
- dikkatle dinlemek, anlamak
- kovuşturmak
- hemen arkasından gelmek
- izinden gitmek, uymak
- geri çekilmekte olan düşmanı yok etmek için arkasından gitmek

SORU 8

Bu parçanın alındığı hikâye, Cumhuriyet Dönemi hikâye anlayışlarından hangisiyle yazılmış olabilir, nedenleriyle belirtiniz.

CEVAP

Bu parçanın alındığı hikâye, toplumcu gerçekçi hikâye anlayışıyla yazılmış olabilir.

Çünkü

- Hikâyeden alınan parçada köy insanının (bir çobanın) geçim derdi anlatılmaktadır. Toplumcu hikâyenin konusunu -burada olduğu gibi- toplumsal sorunlar, köy insanının sıkıntıları vb. oluşturur.
- Toplumcu gerçekçi hikâyelerde olduğu gibi bu parçada da anlaşılması zor bir dil; sanatlı, sembolik ifadeler kullanılmamıştır.
- Toplumcu gerçekçi hikâyede olduğu gibi bu parçada da realizmin etkileri görülür.
- Toplum için sanat anlayışı doğrultusunda toplumsal bir soruna dikkat çekilmiştir.

SORU 9

Bu parçada kullanılan anlatım biçim ve tekniklerini belirtiniz.

CEVAP

CEVAP

SORU 10

Bu parçada kullanılan anlatıcı ve bakış açısını nedeniyle birlikte belirtiniz.

CEVAP

SORU 11

Aşağıdaki tabloda verilen sanatçıların temsilcisi oldukları hikâye anlayışlarını karşılıklarına yazınız.

**Orhan
Kemal**

**Refik Halit
Karay**

Ferit Edgü

**Hüseyin
Nihal Atsız**

SORU 12

Bireyin iç dünyasını esas alan hikâye anlayışının özelliklerinden beş tanesini yazınız.

CEVAP:

SORU 13

Aşağıdaki yazar-eser adlarını eşleştiriniz.

I. Yaşar Kemal	() <i>Bozbulanık</i>
II. Nezihe Meriç	() <i>Sarı Sıcak</i>
III. Mustafa Necati Sepetçioğlu	() <i>Göl İnsanları</i>
IV. Ahmet Hamdi Tanpınar	() <i>Abdullah Efendi'nin Rüyaları</i>
V. Kemal Tahir	() <i>Menekşeler Ölmemeli</i>

SORU 14

Aşağıda edebî kişilikleri hakkında bilgi verilen yazarların adlarını yazınız.

- a) Çehov tarzı hikâyeyi Türk edebiyatına kazandıran yazar, hikâye ve roman türlerinde eserler kaleme almıştır. Konuşur gibi, oldukça sade bir dil kullanan yazar; kendi söylemiyle “topluma ayna tutan” sanatçılardandır. *Ayaşlı ve Kiracıları* adlı romanıyla tanınan sanatçının hikâye türündeki eserlerinden bazıları: *İhtiyar Çilingir, Mendil Altında, Otlakçı*.

CEVAP

- b) Modernist hikâyenin önde gelen yazarlarından biridir. Eserlerinde bireyin günlük hayattaki çıkmazlarını, sorunlarını işleyen sanatçı Türk edebiyatında Pegasus Ödüllü tek yazardır. Bu ödülü de *Gece* adlı eseriyle almıştır.

CEVAP

SORU 15

Aşağıdaki parçada parantezle belirtilen yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

Çam ağaçlarının sesi nasıl tarif edilmelidir () Hem buna ses demek doğru mudur () Ne fısıltıya benzer ne de bir din nağmesi veya sevda sözleşmesidir () Çamların sesi değil () nefesi vardır. Bana () kendi sıhhi rayihalarını koklayarak derin () uzun () dumanlı bir surette teneffüs ediyor gibi tesir yaparlar ()

SORU 16

Aşağıdaki parçada yazımı yanlış olan sözcüklerin altlarını çizerek doğru şekillerini yazınız.

Biskivü, çikolata, kağıtlı şeker, zeytinyağı, sabun yapım evleriyle küçük tamir atölyelerinin yan yana odalarda bulunduğu sefertasına benzeyen hanlardan birinin genzi tıkayan havası içinde ekmeğini küçücük pedalıyla kazanmaya çalışan bir arkadaşı görmeye gitmiştim. Bulamadım. Dönecektim ki kapı yanında duran büyükce bir sandığın içinde onu gördüm. Peynir ekmekle domates yiyordu. Kirli, kıvrır kıvrır sarı saçları vardı. Makineyağıyla kararmış yüzü, içlerinden aydınlanan harikulade yeşil gözleri...

SORU 17

Aşağıdaki cümleyi ögelerine ayırınız.

Güneş, arkamızdaki sırta gömüldükçe karşı taraftaki tepenin üzerine serpilmiş bulunan çam ağaçlarına gitgide kırmızılaşan bir ışık yolluyor; vadiyi süratle artan bir loşluğa terk ediyordu.

YÜKLEM: Cümlede yargı bildiren çekimli sözcük ya da sözcük öbeğine “yüklem” denir

ÖZNE: Cümlede yüklem bildirdiği işi gerçekleştiren ya da yargıya konu olan varlığa “özne” denir.

NESNE: Cümlede öznenin yaptığı işten etkilenen varlığa “nesne” denir.

YER TAMLAYICISI (DOLAYLI TÜMLEÇ): Cümlede yüklemi yönelme, bulunma, ayrılma anlamlarıyla tamamlayan ögeye “yer tamlayıcısı” denir.

ZARF TÜMLECİ: Yüklemi zaman, durum, miktar, yer yön bakımından belirten ögeye “zarf tümlecisi” denir.

SORU 18

Aşağıdaki şiirlerden hangisinin toplum hayatını etkileyen olaylar üzerine yazıldığı kesin olarak söylenemez?

- A) O gün gelsin neşemiz tazelensin de gör / Dünyayı hele sen bir barış olsun da gör / Seyreyle gülü bülbülü / Çifter çifter aylar gökyüzünde / Her gece ayın on dördü
- B) Önce, bir bulut yükseldi / Yerden göğe doğru. / Ben gördüm, / Akahito gördü / Yuhara gördü, / Hisaki gördü, / Yaşayanların hepsi gördüler.
- C) Yediyordu Elif kağnisını, / Kara geceden geceden. / Sankim elif elif uzuyordu, inceliyordu, / Uzak cephelerin acısıydı gıcırtilar, / İnlüyordu dağın ardı, yasla, / Her bir heceden heceden.
- D) Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selâmetten / Çekildik izzet ü ikbâl ile bâb-ı Hükûmet'ten / Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten/ Mürüvvet-mend olan mazlûma el çekmez îânetten
- E) Bu akşam vakti deniz, / O bütün hasretimiz, / Sanki gelmiş de dile, / Nedametini sesiyle, / Çarparak kayalara, / Yetmez mi, diyor deniz, / Karada çektiğiniz?

SORU 19

I. Soğuktan mı titriyordum yoksa heyecandan, üzüntüden mi, bilmem. Havuzun suyu bulanık. Kapının saatleri 12'yi geçmiş. Kanepelerde kimseler yok. Tramvay ne fena gıcırdadı! Tramvaydaki adam bir tanıdık mıydı acaba? Ne diye dönüp baktı? Kimseler âşık değil mi bu şehirde? Kimseler, bir meydanın kanepesinde kimseyi beklemeyecek mi, yüzünü bir dakika görmek için kimsenin?

II. Sait Faik güçlü bir gözlemci olmakla birlikte daha çok, öznel bir sanatçıdır. Gördüklerini kendine indirgemektedir. Bu yüzden olaylar onda ancak birtakım izlenimlerle önem kazanır. Hikâyecide güçlü olan yan işte bu izlenimler, duygular ve onların uyandırdığı çağrışımlardır.

Bir hikâyeye metni ve yazarı hakkında verilen bu parçalardan yola çıkılarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Edebî metinlerdeki başarı yazarların dili kullanma yeteneğine bağlıdır.
- B) Yazarlar yaşadıkları dönemlerin sosyal ve kültürel hayatından uzaktır.
- C) Her edebî eser, yazarının hayata bakış açısından, gözlemlerinden izler taşır.
- D) Yazarlar etkilendikleri sanat akımına uygun eserler verirler.
- E) Edebî metinlerde metnin yazarıyla devrin tarihî olayları arasında bir ilişki vardır.